

ning. Det har nemlig vist sig, at der er Tilbøjelighed hos visse Forstandere til at regne Elever med, som tjene i Huset og dele deres Tid mellem Skolen og Køkkenet. Dette har imidlertid sikkert ikke været Lovgivningsmagts Mening med Loven af 12te April 1892, og derfor har Administrationen ogsaa saa vidt muligt skubbet slige Elever ud af Beregningen, men vi have gjort det uden at have nogen virkelig i Ord udtalt Bemyndigelse i Loven dertil, vi have gjort det med den Bemyndigelse, som ligger i den bestaaende Lovs § 2, der omhandler Tilsynet og Ministeriets Ret til at godkende Skolens Virksomhed i det hele taget. Imidlertid ønske vi at faa udtrykkeligt fastslaaet i Loven, at der ved Beregningen af Aarselevernes Tal ikke medtages Elever, der faa delvis Undervisning, nyde Friplads eller høre til vedkommende Forstanders eller Læreres Husstand, ligesom heller ikke Elever, der staa i Tyendeforhold samtidig med Skolegangen. Dette har jeg taget med og vil antage, at Rigsdagen vil slutte sig dertil.

Hvad nu Beregningen af selve Statsunderstøttelsen angaar, sker der ogsaa deri Ændring. Som ærede Medlemmer ville erindre, beregnes Tilskuddet til Højskolerne ifølge Loven af 12te April 1892 dels med et fast Tilskud af 300 Kr., dels med et Tilskud af 10 Kr. pr. Aarselev og dels endelig med et Tilskud til Lærerlønningerne af indtil $\frac{1}{3}$ af disse — for øvrigt er dette sidste Tilskud aldrig naaet saa højt op, fordi der er kommet flere Højskoler til, og fordi Lærerlønningerne ere stegne, saa den til Raadighed staaende Sum ikke har slaaet til. Jeg foreslaar nu her, at hver Højskole skal have et fast Tilskud af 500 Kr., hvorimod der intet skal beregnes som Tilskud for Aarselever. Dette Tilskud af 10 Kr. pr. Aarselev begunstiger nærmest de større Skoler, som have mange Aarselever, og vilde man — den Tanke har været fremsat — fastsætte et vist Antal Aarselever, vilde man komme meget nær til det faste Tilskud. Derfor har jeg foretrukket at foreslaa et fast Tilskud til hver Højskole af 500 Kr. uden Hensyn til Elevantallet, og Resten har jeg foreslaaet at beregne dels efter Udgiften til Lærerlønninger og dels efter Udgiften til Skolerne i det hele taget, til deres Bygning og Inventar o. s. v., Forrentning og Afdrag, hvilke Udgifter regnes til 6 pCt. af Vurderingssummen. Det er et lignende Forslag, jeg har stillet i det Lovforslag, jeg har indbragt i dette Ting om de private Realskoler, og det er ogsaa i Overensstem-

melse med de Ønsker, der have været udtalte fra Folkehøjskolernes og Landbrugsskolernes Forstandere, og jeg antager, man i Virkeligheden gennem denne Fordeling vil naa et bedre Fordelingsgrundlag, end man hidtil har haft. Jeg fastholder den samme Grænse for Tilskuddets Størrelse, som er fastsat i Loven af 12te April 1892, nemlig 3,000 Kr.

Hvad Størrelsen af Tilskuddet til Understøttelseskassen angaar er der her opført indtil 10,000 Kr., men der er sat den Grænse, at der ikke maa ydes mere til Understøttelseskasserne, end hvad Deltagerne i Kasserne selv yde. Da imidlertid dette i Øjeblikket kun er 1604 Kr. aarlig, kan Staten heller ikke i Øjeblikket komme af med mere. Men der er altsaa stillet 10,000 Kr. til Disposition.

I Lovforslaget er der en Paragraf om Oprettelsen af to nye Husmandsskoler, en Paragraf, der grunder sig paa Husmandskommissionens Betænkning og er motiveret der. Husmandskommissionen havde henstillet dette Forslag til Kultusministeren. Af disse to Skoler skulde den ene være i Jylland, den anden paa Øerne, og hvad her foreslaas er, at Ministeren bemyndiges til at tilstaa Oprettelsen af saadanne Skoler Laan af Statskassen paa visse nærmere betegnede Vilkaar. Husmandskommissionen havde sat Grænsen for Laanets Størrelse til 60,000 Kr. og havde ogsaa sat en Minimumsgrænse af 40,000 Kr., idet den gik ud fra, at saadanne Skoler ikke maatte oprettes for smaa, naar de fuldt ud skulde opfylde deres Formaal. Deri er jeg enig med Kommissionen, men jeg har dog foretrukket at slette Minimumsgrænsen, thi den vilde i visse Tilfælde virke generende. Dels vilde det jo, i Tilfælde af at vedkommende, der vilde oprette en Skole, selv havde Penge og ikke havde Brug for et saa stort Statslaan, være ganske urimeligt at han skulde være tvungen til at tage et større Laan, end han behøvede eller mulig ønskede, dels kan det ogsaa være Tilfældet, at en Skole, som kunde oprettes for nogle og fyrretyve Tusinde Kr., kunde være fuldkommen stor nok, og saa vilde det ogsaa være kedeligt at have en saadan Minimumsgrænse. Naar jeg er enig med Kommissionen i, at Skolerne ikke skulle bygges mindre, vil jeg antage, det er bedst ikke at have denne Minimumsgrænse. Dernæst gaar Forslaget ud paa, at saadanne Skoler, som altsaa skulde være for Landbruget og dets Bierhverv og navnlig tage Sigte ikke alene paa Husmænd og Husmændsbørn, men paa enhver mindre be-